

NAFTA

M I E S I Ę C Z N I K

POŚWIĘCONY SPRAWOM PRZEMYSŁU NAFTOWEGO

REDAGOWANY PRZEZ
JÓZEFA SZLEMIŃSKIEGO

246

ROCZNIK XVII 1938

1063
11

CZASOP.

17 (1938)

Biblioteka Jagiellońska

1002258887

W Y D A W A N Y P R Z E Z
ZWIĄZEK POLSKICH PRZEMYSŁOWCÓW NAFTOWYCH

Spis rzeczy

Rocznika 1938

I.

Sprawy ogólno-naftowe

	str.
Stanowisko Związku Polskich Przemysłowców Naftowych w sprawie nowelizacji ustawodawstwa naftowego	1
Józef Szlemiński: Analiza sytuacji naftowej w związku z projektowanymi zmianami ustawodawczymi	2
Nafta na falach demagogii	10
„Polska Gospodarcza“ — inż. Henryk Salomon de Friedberg: Reforma naftowego ustawodawstwa górniczego	15
Pan Minister Przem. i Handlu A. Roman o przemyśle naftowym	24
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Kopalnictwo naftowe w Polsce w latach 1935 do 1937	28
Konferencja w sprawie zmiany ustawodawstwa naftowego w Warszawie	49
Konferencja w sprawie uruchomienia kredytów dla kopalnictwa naftowego w Banku Gospodarstwa Krajowego	49
Prof. Inż. Z. Bielski: Rozwój techniki kopalnictwa naftowego za czasów polskich	57, 102
Cena ropy	99
Fundusz wiertniczy	133
Sprawa ceny ropy	135
Mgr Tomasz Chęciński: O rzeczową postawę wobec zagadnienia naftowego	139
Fundusz Popierania Wiertnictwa Naftowego — Lwów	144
Ścisłejszy program wierceń problemowo-poszukiwawczych	144
„Polska Zbrojna“ — Istota problemu naftowego	148
„Polska Zbrojna“ — Zagadnienie samowystarczalności naftowej w Polsce	149
„Polska Zbrojna“ — O nowe tereny naftowe	150
„ „ — Inwestycje naftowe w Polsce	151
„Polska Zbrojna“ — Kalkulacja przemysłu naftowego	152

str.

„Codzienna Gazeta Handlowa“ — Polityka surowcowa oparta o własne bogactwa naturalne	153
„Goniec Warszawski“ — J. Boruta: Problem ropy w Polsce	154
„Nowa Rzeczpospolita“ a cena benzyny	156
Zwyczaj ceny ropy	179
Inż. Jerzy Strzetelski: Możliwości krośnieńsko-jasielskiego rejonu naftowego	180
Znaczenie ustalania ceny ropy	209
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Obecny stan kopalnictwa naftowego i jego możliwości	212
„Codzienna Gazeta Handlowa“ — Zasady rządowego projektu pomocy wiertniczej	227
„Polska Gospodarcza“ — inż. Henryk O. K. Salomon de Friedberg: Dwudziestolecie polskiego przemysłu naftowego	261
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Kopalnictwo naftowe w pierwszym półroczu 1938 r.	271
„Goniec Warszawski“ — Antoni Plutyński: Skończmy raz z tym defetyzmem	275
„Nowe Wiadomości Ekonomiczne y Uczzone“ o przemyśle naftowym	282
„Słowo Narodowe“ — Cui bono?	284
„ „ — Józef Leńczewski: Swo-boda czy wola górnicza?	286

II.

Fundusz Wiertniczy

Rada Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego	48, 126, 170, 250
Konkurs na projekt żurawi wiertniczych	63
Fundusz Wiertniczy	133
Ścisłejszy program wierceń problemowo-poszukiwawczych	144
Konferencja przedstawicieli Rady Funduszu Popierania Wiertnictwa Naftowego w Ministerstwie Przemysłu i Handlu	253
Sprawa przewoźnych żurawi wiertniczych	253

III.

Motoryzacja — Drogi

Ustawa o rejestrowym prawie rzeczowym na pojazdach mechanicznych	33
Ulgi podatkowe dla nabywców pojazdów mechanicznych	34
Ulgi inwestycyjne	75
Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych	200
„Codzienna Gazeta Handlowa“ — St. Misiakowski: Trzeba wypowiedzieć walkę nadmiernym kosztem utrzymania samochodu	229

IV.

Zagranica

Sytuacja rynkowa za granicą 34, 115, 157, 188, 231, 287	
Naftowy rok 1937	36
Poszukiwania naftowe w Europie	38
Dalszy wzrost światowego eksportu naftowego	40
Przemysł naftowy a ruch samochodowy	41
Zapotrzebowanie samochodowe na smary	42
Dzisiejsza sytuacja naftowa świata	66, 116, 190
Światowe spożycie naftowe i pokrewnych paliw	69
Sytuacja benzynowa Stanów Zjednoczonych	70
Rosyjski przemysł naftowy z początkiem trzeciej piątiletki	71
Nafta na wyspie Bahrein	73
Czy przemysłowi naftowemu grozi nowy kryzys	113
Europejski ruch samochodowy w roku 1937	120
Sytuacja rumuńskiego przemysłu naftowego	122
Reorganizacja sowieckiego przemysłu naftowego	123
Dalszy spadek sowieckiego eksportu naftowego	123
Znaczny wzrost niemieckiego wydobycia naftowego	124
Rok 1937 w przemyśle naftowym Stanów Zjednoczonych	159
Ponowny wzrost amerykańskich rezerw podziemnych	160
Wzrost kanadyjskiej produkcji ropy	161
Rumuński 5-letni plan naftowy	162
Pole naftowe w Tintea i poszukiwania naftowe w Rumunii	163
Włoski program naftowy na rok 1938	165
Włoska polityka paliw płynnych na rok 1938/39	166
Dalszy wzrost potrzeb europejskich rynków naftowych w 1937 r.	194
Wzrost sowieckiego importu benzyny	196
Zaopatrzenie w produkty naftowe i zmotoryzowanie sił zbrojnych	232
Obecny stan poszukiwań naftowych na świecie	236
Włoski przemysł i handel naftowy w 1937 r.	238
Przemysł rafineryjny W. Brytanii w 1937 r.	240
Czyżby poprawa w sowieckim przemyśle naftowym?	241
Wzrost wydobycia surowcowego w Niemczech	242
Spadek francuskiego importu naftowego	243
Światowy ruch samochodowy w 1937 r.	289
Amerykański przemysł naftowy w pierwszym półroczu 1938 r.	290

str.

Rozwój węgierskiego wydobycia naftowego . . . . .

str.

291

V.

Ustawodawstwo socjalne

Czynności administracyjne i nadzorcze a pojęcie pracownika umysłowego	43
Umowa o pracę na czas określony	44
Rozwiązanie umowy o pracę	44
Rozwiązanie umowy o pracę	44
Wypowiedzenie umowy o pracę w czasie choroby	44
Natychmiastowe rozwiązanie umowy o pracę	45
Ubezpieczenie pracowników	45
Odpowiedzialność za niezgłoszenie pracowników do ubezpieczenia	45
Utracenie przez pracownika zdolności do wykonywania zawodu	45
Obniżka składek za ubezpieczenia społeczne	46
Przeniesienie pracownika na inne miejsce pracy	74
Wynagrodzenie za nadliczbowe godziny pracy	74
Ubezpieczenie wypadkowe	74
Odszkodowanie za wypadek przy zatrudnieniu	124
Wynagrodzenie za urlop	125
Bezzwłoczne rozwiązanie umowy o pracę	125
Bezzwłoczne rozwiązanie umowy o pracę	125
Pojęcie pracownika umysłowego	167
Pojęcie pracownika umysłowego i fizycznego	167
Godziny nadliczbowe	167
Pojęcie pracownika umysłowego	196
Cofnięcie wypowiedzenia przez pracodawcę	196
Prawo do urlopu	197
Odpowiedzialność pracodawcy za wypadek przy pracy	197
Ubezpieczenie egzaminowanych dozorców ruchu na kopalni	197
Umowy o pracę	243
Obowiązek zgłaszania pracowników do ubezpieczenia	244
Skutki nieubezpieczenia pracownika	244
Odpowiedzialność za nieubezpieczenie pracownika	244
Sposób wynagrodzenia szkód przez pracodawcę	244
Opłacanie składki ubezpieczeniowej za pracownika	245
Rozwiązanie umowy o pracę	291
Rozwiązanie umowy o pracę	292
Bezzwłoczne rozwiązanie umowy o pracę	292
Odpowiedzialność pracodawcy za wypadek lub chorobę zawodową	292

VI.

Ustawodawstwo podatkowe

Ulgi podatkowe dla nabywców pojazdów mechanicznych	34
Odpowiedzialność za podatek dochodowy z tytułu objęcia majątku osoby prawnej	46
Ustalanie dochodu z kapitałów	46
Podatek dochodowy od uposażeń	46
Zaliczki na podatek obrotowy nowopowstałych przedsiębiorstw	46

Pokrycie podatku majątkowego z funduszu amortyzacyjnego	47
Potrącenie podatków z pretensji do Skarbu Państwa	47
Brak bilansu otwarcia na dzień zarejestrowania spółki akc.	47
Zmiana ustawy o podatku dochodowym	75
Opłaty stemplowe od spółek	75
Wydawanie orzeczeń przez Komisje Odwoławcze	75
Ulgi inwestycyjne	75
Ustawa z dnia 25 marca 1938 r. o obrocie olejem skalnym	83
Zaświadczenie uproszczonych ksiąg handlowych — księgowanie faktur	125
Księgi handlowe	125
Księgi handlowe	125
Ustalanie dochodu na podstawie obrotu	168
Potrącalność odsetek od długów przy wymiarze podatku dochodowego	168
Dowód z ksiąg handlowych	168
Wyciągi z ksiąg handlowych	168
Znaczenie dowodów rachunkowych	168
Sprawa opodatkowania gazu oddawanego firmom produkcyjnym po odgazolinowaniu w zakładach gazolinowych	197
Prawidłowość ksiąg handlowych	198
Opodatkowanie dochodu z dywidendy	199
Podatek dochodowy — straty na dłużnikach	199
Powolywanie się na dowody, znajdujące się w innym urzędzie skarbowym	199
Odpowiedź płatnika na „dekret wątpliwości“	199
Ustne informacje o podstawach wymiaru podatku	199
Postępowanie odwoławcze	199
Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych	200
Podatek obrotowy	245
Przychody z udziałów naftowych brutto	247
Odliczenie z dochodu podlegającego opodatkowaniu	247
Potrącanie z dochodu straty powstałej wskutek kradzieży	247
Niewykupienie świadectwa przemysłowego	247
Niewykupienie świadectwa przemysłowego	247
Świadectwa przemysłowe przedsiębiorstw w likwidacji	247
Ustalenie wysokości obrotu	248
Księgowanie faktur	248
Dowody w postępowaniu podatkowym	248
Dowód z biegłego	248
Wyjaśnienia adwokata dla władzy skarbowej	248
Warunki uczestniczenia przez płatnika w posiedzeniu Komisji Odwoławczej	248
Zapłata podatku wierzytelnością wobec Skarbu	249
Zajęcie wierzytelności na zaległe podatki	249
Zyski sanacyjne nie stanowiące dochodu podatkowego u osoby fizycznej	292
Potrącalność z dochodu osób prawnych strat na udziałach w spółkach z o. o.	293
Odliczenie od podatku dochodowego odsetek pokrytych konwersją na pożyczkę długoterminową	293
Niezgodność ksiąg handlowych z materiałami informacyjnymi władz podatkowych	293

str.

Wyjaśnienia płatnika po terminie odwoławczym	294
Przestępstwa podatkowe	294

str.

VII.

Ustawodawstwo naftowe

Ulgi inwestycyjne	75
Państwowa służba geologiczna	82
Ustawa z dnia 25 marca 1938 r. o obrocie olejem skalnym	83
Zatwierdzenie projektów urządzeń gazu ziemnego	84

VIII.

Ustawodawstwo różne

„Codzienna Gazeta Handlowa“ — Ustawa o rejestrowym prawie rzeczowym na pojazdach mechanicznych	33
Odpowiedzialność członków zarządu spółki z o. o.	47
Przeglądanie ksiąg spółki przez spółnika	47
Księgowanie na rachunkach cudzoziemców	47
Odpowiedzialność akceptanta i żyranta	48
Zmiana przepisów o pasie granicznym	168
Ulgi dla nabywców pojazdów mechanicznych	200
Mieszanki benzynowe	200

IX.

Zwyczaj handlowe w przemyśle naftowym

W sprawie odgazolinowanego gazu, zużywanego na własne potrzeby	126
Gaz ziemny zużywany na własne potrzeby kopalni	169

X.

Różne

Oświadczenie w sprawie zmian w ustawodawstwie naftowym	2
Śp. Inż. Tomasz Łaszcz	25
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Kopalnictwo naftowe w Polsce w latach 1935 do 1937	28
W sprawie kierownictwa kopalń naftowych	48
Egzaminy na kierowników ruchu	48
Konferencja w sprawie zmiany ustawodawstwa naftowego w Warszawie	49
Konferencja w sprawie uruchomienia kredytów dla kopalnictwa naftowego w Banku Gospodarstwa Krajowego	49
Prof. Inż. Z. Bielski: Rozwój techniki kopalnictwa naftowego za czasów polskich	57, 102
Konkurs na projekt żurawi wiertniczych	63
„Polska Gospodarcza“ — Państwowa służba geologiczna	64
Posiedzenie Komisji delegowanej przez Radę Z. P. P. N. do opracowania umowy zbiorowej z robotnikami w rejonach marek specjalnych	85
Dyrektor Czesław Peche	93
Dyrektor Inż. Stefan Dażwański	96
X Zjazd Naftowy	109

Odezwa Prezesa Inż. Juliusza Mokrego . . .	114
Działalność wiertnicza przemysłu naftowego w roku 1937	127
Sp. Inż. Stanisław Zarzecki	142
Interwencja Związku Polskich Przemysłowców Naftowych w sprawie podwyżki ceny ropy	169
Zawarcie umowy zbiorowej o pracę między Związkiem Polskich Przemysłowców Nafto- wych a Centralnym Związkiem Górników w Polsce	169
Fundusz zapomogowy im. śp. Władysława Dłu- gosza	170
Obniżka ceny rur wiertniczych	170
Sp. Prezes Tadeusz Chłapowski	177
25-lecie pracy w przemyśle naftowym Dyr. Jó- zefa Fryderyka Buchwalda	187
Konferencja Izby Przemysłowo - Handlowych w sprawie projektu rozporządzenia wyko- nawczego do ustawy o ulgach inwestycyjnych	200
Wyniki wierceń w Niebysłowie	201
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Obecny stan kopalnic- stwa naftowego i jego możliwości	212
25 lat pracy przemysłowej Dra Ignacego Wygarda	225
Odnaczenia	249
Normy naftowe: Przetwory naftowe i normalne metody ich badań	251
Normy świadczeń na Pomoc Zimową ze strony przemysłu naftowego	252
Sprawa reformy wydawnictwa „Kopalnictwo Naftowe w Polsce“	253
Inż. Alojzy Żmigrodzki: Kopalnictwo naftowe w pierwszym półroczu 1938 r.	271
Sp. Inż. Alfred Frühling	294
Pięćdziesięciolecie Prezesa L. Schutzmana . . .	295

XI.

Z życia Związku Polskich Przemysłowców
Naftowych

Rada i Walne Zgromadzenie Związku Polskich Przemysłowców Naftowych	32
Posiedzenie komisji delegowanej przez Radę Z. P. P. N. do opracowania umowy zbiorowej z robotnikami w rejonach marek specjalnych	85
Interwencja Związku Polskich Przemysłowców Naftowych w sprawie podwyżki ceny ropy	169
Zawarcie umowy zbiorowej o pracę między Związkiem Polskich Przemysłowców Nafto- wych a Centralnym Związkiem Górników w Polsce	169
Rada Związku Polskich Przemysłowców Nafto- wych	250

XII.

Wiadomości statystyczne i gospodarcze

Sytuacja rynkowa	49, 86, 127, 171, 201, 254, 295
Polski przemysł naftowy	51, 89, 129, 173, 204, 256, 297
Ceny gazu ziemnego	56, 132, 176, 208, 260, 300

str.

str.

Przeciętne ceny ropy płacone przez „Vacuum Oil Co“	55, 132, 175, 208, 260, 300
Ceny ropy bruttoj	55, 132, 175, 208, 260, 300

XIII.

Wiadomości sprawozdawcze i komunikaty

Oświadczenie w sprawie zmian w ustawodaw- stwie naftowym	2
W sprawie kierownictwa kopalń naftowych . .	48
Egzaminy na kierowników ruchu	48
Rada Funduszu Popierania Wiertnictwa Nafto- wego	48, 126, 170, 250
Konferencja w sprawie zmiany ustawodawstwa naftowego w Warszawie	49
Konferencja w sprawie uruchomienia kredytów dla kopalnictwa naftowego w Banku Gospo- darstwa Krajowego	49
Od Redakcji	57, 93
Posiedzenie Komisji delegowanej przez Radę Z. P. P. N. do opracowania umowy zbiorowej z robotnikami w rejonach marek specjalnych	85
Inż. Stefan Dażwański — Dyrektorem Departam- entu Przemysłowego Ministerstwa Przemys- łu i Handlu	85
Nowy Dyrektor Państwowego Instytutu Geolo- gicznego	85
Dr Ignacy Wygard — radcą Izby Przemysłowo- Handlowej we Lwowie	85
Nowy Zarząd Stowarzyszenia Polskich Inżynie- rów Przemysłu Naftowego	86
„Spawacz“	86
X Zjazd Naftowy	109
Odezwa Prezesa Inż. Juliusza Mokrego . . .	114
Zmiana na stanowisku dyrektora Departamentu Górniczno-Hutniczego Min. Przem. i Handlu	126
Pożegnanie Dyrektora Inż. Stefana Dażwańskiego	126
Rada Funduszu Popierania Wiertnictwa Nafto- wego	126
Walne Zgromadzenie członków „Polskiego Eks- portu Naftowego“	126
Działalność wiertnicza przemysłu naftowego w roku 1937	127
Odnaczenia osób z przemysłu naftowego . .	127
Od wydawnictwa	133
Interwencja Związku Polskich Przemysłowców Naftowych w sprawie podwyżki ceny ropy	169
Zawarcie umowy zbiorowej o pracę między Związkiem Polskich Przemysłowców Nafto- wych a Centralnym Związkiem Górników w Polsce	169
Fundusz zapomogowy im. śp. Władysława Dłu- gosza	170
Obniżka ceny rur wiertniczych	170
Egzamin na wiertaczy	170
Wyplacanie zarobków robotnikom na ćwiczeniach Obrony Narodowej	170
Wycieczka do Rumunii	170
Konferencja Izby Przemysłowo - Handlowych w sprawie projektu rozporządzenia wyko- nawczego do ustawy o ulgach inwestycyjnych	200
Pierwszy Polski Kongres Techników	200

	str.
Wyniki wierceń w Niebyłowie	201
Pożegnanie Dyr. Czesława Pechego przez prze- mysł naftowy	226
Odznaczenia	249
Bliskie zmiany osobowe na kierowniczych sta- nowiskach w urzędach górniczych	250
Reorganizacja Polskiego Eksportu Naftowego	251
Normy naftowe: Przetwory naftowe i normalne metody ich badań	251
Zmiany personalne w inspektoratach pracy	252
Normy świadczeń na Pomoc Zimową ze strony przemysłu naftowego	252
Konferencja przedstawicieli Rady Funduszu Po- pierania Wiertnictwa Naftowego w Minister- stwie Przemysłu i Handlu	253
Nominacja kuratora bruttowców i superarbitra do ustalania cen ropy bruttowej	253

	str.
Oplaty rejestracyjne od przedsiębiorstw i zajęć	253
Sprawa przewoźnych żurawi wiertniczych	253
Sprawa reformy wydawnictwa „Kopalnictwo Naftowe w Polsce“	253
Dar na Fundusz Zapomogowy Krajowego Towa- rzystwa Naftowego	254
Układ zbiorowy o pracę	254
Od Pana Prezesa Inż. J. Mokrego	261
Pożegnanie ustępującego Prezesa Wyższego Urzę- du Górniczego we Lwowie Inż. Juliusza Mokrego	294
Zmiany w urzędach górniczych	295
Nominacja dyr. inż. Zygmunta Biluchowskiego na stanowisko naczelnego dyrektora „Pol- minu“	295
Sprostowanie	295

